

O'ZBEKISTON
RESPUBLIKASI
MILLIY ADABIYOTI

Ўзбекистон адабиёти ва санъати

ЎЗБЕКИСТОН АДАБИЁТИ ВА САНЪАТИ

Haftalik gazeta • 1956-yil 4-yanvardan chiqa boshlagan • www.uzas.uz • 2008-yil, 5-dekabr • № 49 (3981)

8 декабр — Ўзбекистон Республикаси Конституцияси қабул қилинган кун

АДОЛАТ БОРЛИҚҚА ЁЛФИЗ ОНАДИР...

Ҳам Темурбек, ҳам Улугбек, Алишер, Бобур, Сизлар тузган ул салтанат — Салтанат бўлди. Улуг тарих Туркестонга чўнг гувоҳ эру, Давлат эдик, Давлат эдик, у Давлат бўлди!

Эмукдошим, ай, қардошим, кулов тут менга, Ушбу кўхна қаҳжашонда магрур тутиш бош. Сен заминга лойиқдирсан, замин ҳам сенга, Сеникдир энди бу ер, сенини кўшиш.

Кўлингда эрк, бошча ялов, тилингда суруд Ватанинг бор, бола-богчанг, ор-номусинг бор. Ўзбекистон деб аталган мухаддас худуд, ўз Давлитинг, Мамлакатинг, ўз Комусинг бор.

Хар йили ўзбек давлатининг мустакиллик тимсолларидан бири бўлган Конституциямиз энг кабул килинган кунин байран қилас эканмиз, хаёл кўзусидан ардокли шоиримиз Абдулла Ортиповнинг "Ўзбек комуси" шевридаги ушбу мисралар жонланади. Дарҳакатимиз, ўз Комусимиз, ўз Кўмусимиз бор!

Улуг аждодларимиз неча замонлар бу ёргу кунга талпиниб яшадилар. Абдурауф Фитрати Махмуджӯҳа Бехидий, Абдула Кодирий Абдуллаҳамид Чўлон, Файзулла Хўжао Ҳабиб Абдуллаевчага бўлған не-не зотлар шу улуг кунни орозулагани, бу туйгуни бошларида ялов қилиб кўтаганлари, миллатни ўйтотмок буюк бурч деб билганини учун шўролар қатагонига учради. Чунки давлатчилик анъаналари бир неча минг йилларга бориб туташадиган ўзбек давлатининг ўзини тикилашиндан улар чўйчирдилар. Аллоҳга шукр, биз каби не-не мазум ҳалклар конида жўш урган мустакил туйгуси буюк куч-кудрат касб этгач, у ёвуз салтанинг чок-чоқидан сўқилиб, барҳам топди.

Биз Мустақиллик куниимиз, мустакиллигимиз шаҳодати бўлмиши миллий комусимиз қабул қилинган кунин, Ватанимиз Байроғи илк бор ҳиллигаридан ўзбекистон Республикасининг давлат Мадҳияси илк бор янгиранг кунларни байрам қилас эканмиз, энг аввало, бу кунларга улуг орзу-ниятлари этиб келган, хурият туйгуси қалбларида ардекланган улуг боборларимиз хотирасини эхтиром билан ёд этимиз.

Ватанимиз комусида тарихнинг буюк адодати — Ўзбекистон давлатининг вукудга келганини халқаро хуқуқини умум ётироф этилган барча мейълрлари асосида ўзининг ёрқин инфодасини топган. Шоир "Ҳам Темурбек, ҳам Улугбек, Алишер, Бобур, Сизлар тузган ул салтанат — Салтанат бўлди", деб итифоҳи эттаган каби бугун давлатимиз ўзбек давлатчиликнинг улуг аждодларимиз томонидан шакллантирилган энг гўзал жиҳатлар-

ни, бой анъаналарни — бекиёс бағрикенглиги юксак адолат тамоилларини ўзида муҳассисан этишган. Ўзбекистон Конституциясининг ҳар бир моддаси бунга тўла кафолатдид.

Конституциямиз, энг аввало, шаҳс ва милиятнинг хукуқ ва эркинликлари, шаҳни ва қадримматини нийҳатда баланд тутади. Ҳар бир миллат вакилин учун унинг тилини яхшини мазоратлашадиги кабулланадиги. Бу ўринда Конституция байраминиз муборак Курбонг хайти нишонланадиган минг-минглаб ватандушларимиз Ҳажамалларини адои этаётган кунларга тўғиб келганини ётироф килишимида алоҳида мазмун-моҳият бор. Ахир не-не дин аҳули, олиму уламолар диний ётикоиди учун мустабиди тузум шоввозлари томонидан кубғин-қатагон килингани, оддий таъзиг маросимида иштирок эттаган учун тазиқка учрагани хали ҳеч кимнинг ёйидан кўтарилган эмас. Бугун эса истиқоломиз шарофат билан шаҳар ва қишлоқларимизнинг ўнг кўркам жойларида гўзал масхиду мадрасалар кадр кўтариб турибди. Бу, шубҳасиз, истиқол шарофати.

Ўзбекистон қадим-қадимдан турғи милиятлар бир осмон остида теппа-тепе ѹшаб келаётган дийр. Ўзбекистон Конституцияси бошقا ҳалқларнинг вакилларига ҳам ўз тилида ўқиш, ўз милий маданияти үрғодатлари ва анъаналарини ривожлантириши имкониятини яратиб берган. Бу жижатдан бизнинг ҳалқимиздек бағрикенг ҳалқни, мамлакатимиздек байналмилади дийрни, миллий комусимиздек инсоний адолат устувор бўлган комусиши ҳужжатни топлини кийин.

Мамлакатимиз мустакиллиги шарофат билан ҳалқларвот, ҳуқуқий демократияни давлат барни этаётганини факат иктихомий-мавзий тараққиёт жабхасидагина эмас, Ватанимизнинг иктиқодиди қудратиди ҳам намоён бўлиб турибди. Янги мухташам саноат корхоналари, олиси манзилларни яқинлаштириувичи темир йўл ва автомобил йўллари, шаҳар ва қишлоқларнинг янги кўйфлари, улкан спорт иншоатлари, ўрта ва олий таълим мусасасаларининг янги мажмулари, тезюарор поездлардаги тортиб, ўзбек самолётсозлиги ва автомобилосзилигининг вукудга келганини ҳам мана шу жарайёнинг самараларидир.

Бугун жаҳон иктисадиётига глобал молиявий кризислар таҳдид солиб турган кезда мамлакатимиз хукуматининг фуқароларнинг банклардаги сармояларни ҳимоялаш бора-сида кўраётган чора-тадбирлар ҳам Конституциямизда байди этилган қонун устуворлиги ва ахолининг иктихомий химоясига доир моддаларниң нечоғлик мустаҳкам асосга ёга эканлигини амалда намоён этаётir. Ўз көлахажига ишонганинг, иктисадиёт барҳарор таракқиёт ўйладан бораётган, соҳибкорон Амир Темурининг "Куч — адолатдадир" деган ўғитини ўзига улуг шиор деб билган давлатини шундай имкониятга кодир бўлади.

Авал хабар берганимиздек, якинда "Шарқ" НМАК Бош таҳрири томонидан нашр этилган "Ёшлар китоби" ўқувчилар кўлига бориб ётди. Юзга якин ўш истеъодид соҳибларининг иход намуналарини жамлаган мазкур алмаша ўзбек адабийтининг бугунги науқирон авлади киёфасини акс этиради.

бўлди. Шу маънода, биз ҳам сизларнинг мана шундай ҳавас қилилар алманаҳингизни кўриб, бениҳоя курсанд бўлдик. Биз сизнинг истеъодинизни кўллаб-куватлашга, раббатланиришга ҳамиша тайёрмиз ва бунга имкониятимиз ҳам етарили. Барчаларнинг мазкур китоб билан чин қалбимдан табади киёфасини акс этиради.

"ЁШЛАР КИТОБИ" ТАҚДИМОТИ

Ёзувчилар ўқиши мисада устоз шоир ва ёзувчилар, таникли адабийтуннос олимлар, ўш икодкорлар ва матбуот ходимлари иштирокидаги мазкур китобни тақдимоти бўлиб ўтди. Тақдимот маросимини ўзбекистон Қархаромони, ўзувчилар ўқиши мисада раиси Абдула Ортипов очан экан, ёш иктидор эгаларини мазкур тўплам билан кўтлаб, журналиши шаҳар сўнгига етади.

— Бундан кирк-эллий йил аввалиг ёшшарга бўлган муносабат билан истиқол ийларидан иход килётган авлодда бўлган ётирофни ҳеч нарса билан солишишиб бўлмайди. Муҳтарон Президентимизнинг гамхўликлари билан мустақилликнинг илк ийларидан ёш авлод тарбиси, уларнинг маънавий камолоти учун амалга оширилётган ишларни санаб саноига етади олмаймиз. Ўтётган йилнинг "Ёшлар йили" деб ўзлон килинни эса ана шу ётиборнинг юксак намунаси

риклиб, уни жамлаган ва чоп этган мухарриларга миннатдорлик билдириламан. Тақдимот маросимидаги ўзбекистон ҳалқ ёзувчилари Муҳаммад Али, халқ шоирлари Сирориддин Сайидид, Усмон Азим, шоир ва ёзувчилардан Сайдулла Ҳаким, Азим Суон, Турсун Али, Баҳром Рўзимуҳаммад, Рустам Мусурмон, адабийтуннос олимлар Абдуғариф Расулов, Қозоқбай Йўлдошев, "Шарқ" науқириётини бораётган иктисадиётини мазкур китоб билан чин қалбимдан табади киёфасини акс этиради.

Тадбирда ёш икодкорлардан Баҳодир Коубол, Гўзал Бегим ва Антонина Иплина ўзбекистон ўзувчилар ўқиши мисада таҳририни бораётган ишларни санаб саноига етади олмаймиз. Ўтётган йилнинг "Ёшлар йили" деб ўзлон килинни эса ана шу ётиборнинг юксак намунаси

МАДАНИЙ ҲАЁТ

Мамлакатимиз Конституцияси қабул қилинган кун муносабати билан ўзлик шаҳарчасининг "Маънавият ва маврифат маркази" да Тошкент давлат Техника университети ҳамда ўзбекистон ҳалқ артисти Эркин Комилов, ўзбекистон ҳалқ артист Қозоқбай Йўлдошев, Фатхулла Масудов, Зуҳра Ашуррова, актёrlар Мехридин Раҳматов, Рокситилла Абдуллаев ва бошкадар иштирок этишид.

Республика Офицерлар марказий уйиннинг куроли кучлар музейида Конституция кунига багишиланган бадийи кўргазма ўз ишини бошлади.

Тошкент давлат Маданият институтида ҳамонизмизнинг Бош конуни қабул қилинган кун муносабати билан адабий-бадий анжуман бўлиб ўтди.

Манион Уйғур номидаги Санъат институтида талааб ўшларнинг янги "Умид юлдузлари" эстрада театри ўз ишини бошлади. Бу олийгоҳда таълим олалётган истеъодид ўзлар ушбу театрда ўз маҳоратларини бундан бўйн намоён этиши имкониятига эга бўлди.

Ўзбекистон Бадийи академиясининг Марказий кўргазмалар залиди ўзбекистон ҳалқ рассоми Баҳодир Жалоловнинг "Сукуннат шоҳиди хайрати" мавзусидаги, рангтасвирчи рассом Иброним Валихўаевнинг шахсий кўргазмаси науқириётини мазкур китоб билан чин қалбимдан табади киёфасини акс этиради.

Франциянинг мамлакатимиздаги элчиниҳонаси маданият марказида таникли рассом Венсан Виларонинг шахсий кўргазмаси науқириётини мазкур китоб билан чин қалбимдан табади киёфасини акс этиради. Венсан Женева шаҳрида тутғилган. Кейинчалик у кўлига мўйлакатларини олиб, дунёнинг кўпигина мамлакатларини кезиб чиқди ва одамлар бир-бирларидан қанчалар узоклидда яшасинлар, улар маданиятида, ички оламида узаро уйғурлик борлигига амин бўлди. Рассомнинг кўплаб асарлари шу мавзуда. Кўргазма йилнинг охиригача давом этади.

6-7 декабр кунлари "Истиқол" санъат саройида таникли ҳаҷвичлар Обид Асомов ва Карен Аве-несинларнинг иходий кечаси бўлиб ўтади.

Эртага Республика Кўғирчоқ театрида О.Генри асари асосида саҳналаштирилган "Юлдузли бола" спектаклининг дастлабки науқириётини бўлди.

ГАПТАКНИНГ ЗАВКИ

Белгиланган ой, кун, шаҳта-да кариндошлар, жўралар, ду-гоналар, собик синдошлар, асадоқатли дўстларнинг бир пиёла нойда бахона дийдорлашувлари — гаштақдир. Бу удумлар Тошкент, Фарғона худудларида гап, Са-марқанду Бухоро тоннадар гаштақ дейи-лади. Ҳуллас, бу гаштақлар дўст-кариндошлар ўтасидаги меҳр, аҳиллик риштала-рини янада мус-тахкамлайди.

Яни шомона

Томошадаги асосий ролларни тақдирларидан Ҳабибулла, Нигматилла Салимов, Эркин Турсуновлар ижро этишмокиди. Янги томошанинг режисёри Зайниддин Омонов, муаллиф Асрор Жумаевдир. "Гап-гаштақ" бугунги томошабинга завк-шавқ, бега-раз кулагида томошабилиди, — деди тақдимотда иштирок этган Ҳамид Олимжон номидаги асосида яратилган мазкур спектаклда бугунги куннинг

ОГОҲЛИККА ЧОРЛОВЧИ АСАР

энг оғрикли мавзуси — одам саводси ва унинг оқибатлари ўз ифодасини топган. Ҳавои орзулрага кўр-кўруна эргашни оқибатидаги топталаётган инсон кадр-кўйи-матиҳи хакидаги бу асар кўпилкини бўлди. Каттақўрон мусикиали драма театри бош режисёри Искандар Султонов.

Каттақўрон театрининг иктидорли, ёш актёrlарни келгусида "Гап-гаштақ" билан манзур этиб, уларнинг олчишига сазовор бўлишларига ишончнимиз комил. Бу борада "гаштақчи"ларга оқ йўл ва иходий парвоз тилайдиз!

**А.ХОШИМОВ,
М.ТОШЕВ,**

- *Дўппи тиқдим...
- *Ёшлар овози
- *Бир байт хусусида
- *Бухорони шарфлаган илк қасида
- *Сеҳрли бармоқлар соҳибаси
- *Ҳаммаси табиийликдан бошланади
- *Устоз бўлиши бахти

"АСАКАБАНК":

ишенч,
унум,
доромад!

"ФАЛЛАБАНК":

издан ҳаракат,
биздан
баракат!

